

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

De scrutinio conscientiae in speciali. X

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

constituit ad bene agendum, & ad meliora semper proficiendum; nullum verò tempus otiosè vaneque consumendum. Ad te ipsum vel serò reuertere miser homo, totus deditus externis; qui ignoras, quando vehiet Dominus, & quàm velox tibi instat exitus mortis.

CAPVT X.

De scrutinio conscientia in speciali.

1. **Q**uoniam igitur *iustus in principio sermonis accusator est sui*; *Prout. 11.* ideo diligentius perscrutanda est quotidiana conuersatio in speciali. Stultus odit increpationes, vanus non curat, superbus se exultat, piger dissimulat, dissolutus irridet. Sapiens verò vias suas considerat, præterita retractat, futura præcogitat, vitia exhorret, scripturas amat, precibus infudat. Doce sapientem, & amabit te. Securus in bonis ambulat, si mala non lateant.

2. Capitulum culparum ergo tibi noueris diligentissimè esse seruandum. Multi computant pecunias & expensas rerum, pauci conscientiam & negligentias temporum discutunt: ideoque magis deficiunt, quàm proficiunt. Loquuntur bona, & non faciunt: detestantur mala in alijs, seipsos autem negligunt in multis. Tu verò aliter institutus es. Et si verè proficere velis, omni vespere te discutere non omittas. Quod si feceris, renouaberis spiritu mentis, & pacem habebit tabernaculum tuum. Secure dormies, & non erit qui exterreat quiescentem in Christo. Mirum valde & tremendum nimis, quòd quis audeat ire dormitum, aliquo graui delicto occupatus, nec compunctus neque confessus. Proh dolor, plures percepi tu sua malitia & peccatorum facibus, subita morte extinctos, & omni amicorum solatio destitutos. Ad cauendam ergo detestabilem negligentiam in examinatione conscientia propria, de omni verbo & opere iudicium tibi hora congruenti statue, & rationem villicationis tuæ à teipso exige strictè. Serue male & piger, dic qualiter hunc diem expendisti?

3. Ecce notaui, quòd hodie suscitatus, non statim alacriter surrexisti, pigritasti in lecto, vix ad vltimum signum te crexisti, & post alios tardior venisti. Non cantasti fortiter, nec attendisti diligenter. Vana retractasti, & præ inopia deuotionis etiam dormitasti. Accelerasti ad finem & ad lectū, & hoc mihi valde est suspectū; quia sicut impræparatus chorū intrasti, sic in deuotus existi. Verba multa pròpsisti, paruum fructū retulisti. Tardè etiā hodie ad opus accessisti, acediosè laborasti. Locutus es inutilia, interrogasti curiosè, iudicasti suspiciosè, risisti sepe dissolutè, detraxisti, cōmotus fuisti. Corde & oculis euagatus es in choro, in mēsa, & modicum ad lecta attendisti. Secularia verba cautè auscultasti;

verba Christi & sanctorum dicta malè retinuisti. De cibo & potu cogitasti, & auidè comedisti. Gaudius es de melioribus feroculis, desiderasti ampliùs, de vilioribus murmurasti. Non fuisti patiens in modico defectu, nec continens à meliori, sed magis quàm fratri assidenti id adaptasti. Quæsiuisti te in paruis, & maiora (scilicet fidelitatem & charitatem) perdidisti. Negligenter horas legisti, sine deuotione, sine debita attentione, & sine distincta prolatione verborum.

4. Vide vbi corruisti, & desine superbire & gloriari de bonis à Deo perceptis. Gemens deplora interioris hominis statum, multis passionibus implicatum. Scrutare abscondita cordis, si ira, inuidia, si concupiscentia, si auaritia, si impatientia aut tristitia permouit & superauit. Nec solum de malis peractis inuestigandum est, sed etiam de bonis neglectis perquirendū. Si beneficia Dei cū gratiarum actione cogitasti. Si pro amicis & aduersarijs orasti, reuerentiam prælati, & minoribus fratribus dulcedinem charitatis exhibuisti. Si infirmis & tentatis compassus fuisti. Si petenti auxilium, si mœrenti solatium impendisti. Si denique honorem Dei simpliciter & purè quæsiuisti. Si humanam laudem strenue vitasti. Si propriam voluntatem promptè abnegasti; si te nulli prætulisti. Si patienter correctiones accepisti; si pœnitentiam iniunctam humiliter implesti. Si nemini molestus fuisti; si læsè elementer indulxisti; si ab iniuriato veniam postulaisti. Si deuote celebraisti, si attentè cantasti; si pertinax non fuisti. Si ad humilia opera festinasti; si contemptus non contraxisti. Si malum pro malo reddere non cogitasti, sed in bono malum vincere studuisti. His sacris scrutinijs mens tua inuigilet: istis se frequenter discipiat, increpet, & emundet; vt gratiam cautè conserues, amissam recuperes, & ad spiritualem profectum vehementius inciteris, desinens omne malum, quod hac die perpetrasti.

CAPVT XI.

De hora dormitionis & nocturna quietis.

1. **N**tequam vadas dormitum, bona meditatione & oratione te studeas præmunire. De passione Domini vel futuro iudicio, quod te magis compungit, seriosè memento. Inuoca Iesum & Mariam, & Angelos sanctos; vt te custodiant, ac illusiones nocturnas à te longius repellant; ne sit somnus tuus bestialis, sed sobrius, pudicus, & quietus. Ad sobrium somnum iuuat bona custodia cordis ac sensuum per diem. Quæ enim vigilando exercetur, horum imagines in somnis libenter apparent. Signa frontem, os, & pectus: vt Deus cor tuum ab omni malo præseruet, renesque confringat.